

Kāpēc vispār bija pirāti?

Kas par brangu guvumu!
Kapteinis Sarkanbārdis tālskati
alkatīgi vēro kādu galjonu
(tā sauc viduslaiku spāņu
burukuģus).

Varenais tirdzniecības kuģis
šķeļ ūdeni pavisam lēni, tātad
noteikti ved pamatīgu kravu!
Tur jābūt pilnām lādēm ar zeltu
un sudrabu! Sarkanbārdis
izklie dz pavēles, un bruņoti
pirāti steidzas uz klāja.
Viņu kuģis strauji tuvojas
gausajam laupījumam.

Kuģot pa jūrām ar vērtīgām
precēm visos laikos ir bijis
bīstami. Kopš tika uzbūvēti
pirmie kuģi, pirāti jau laupīja.
Visvairāk jūras laupītāju un
sirojumu bija pirms apaļiem
400 gadiem, kad no
jaunatklātā kontinenta –

Pie joda!
Šie laupītāji laupa
pat ar Viņa Majestātes
atļauju!

Amerikas – uz Eiropu veda
zeltu un sudrabu, garšvielas,
tabaku un citus
dārgumus.

Kas bija pirātu komandā?

Pirāti bija prasmīgi jūrnieki, daudzi no viņiem pārzināja jūras tik labi kā savas vestes kabatu. Ļoti svarīgs vīrs uz kuģa bija navigators, kas ar kompasu, cirkuli un smilšu pulksteni noteica kuģa atrašanās vietu, braukšanas virzienu un ātrumu.

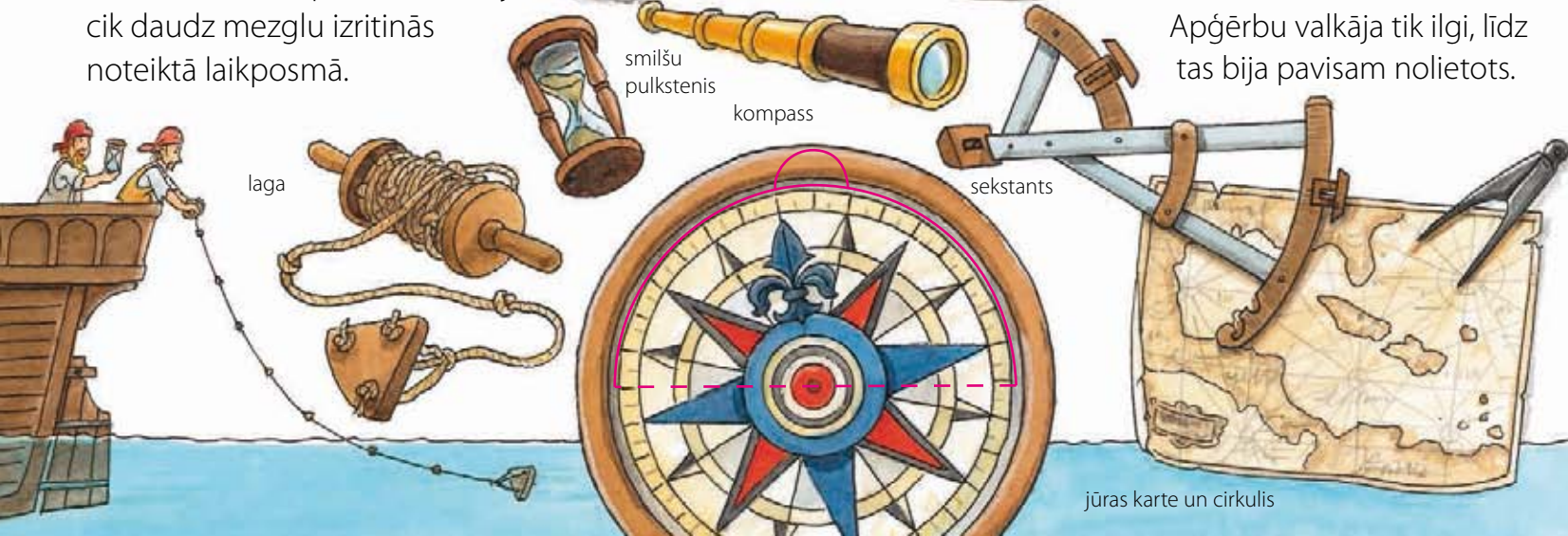
Pirātu komandā bija kādreizējie matroži, gūstekņi, vergi un izbēguši cietumnieki.

Ar lagu – koka dēlīti, kas piestiprināts pie izturīgas, garas auklas, kurā iesieti mezgli – jūrnieki noteica kuģa peldēšanas ātrumu: lagu iemeta ūdenī, un smilšu pulkstenis rādīja, cik daudz mezglu izritinās noteiktā laikposmā.

Pirāti ģērbās drānās, ko bija salaupijuši sirojumos. Kapteiņi labprāt greznojās uniformu jakās un platmalu cepurēs. Aiz platajām jostām tika paslēpti ieroči kaujas gatavībā.

Apģērbu valkāja tik ilgi, līdz tas bija pavisam nolietots.

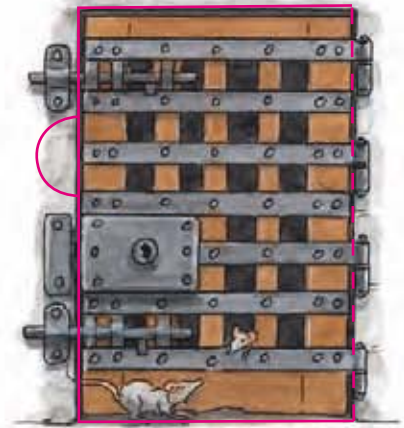
jūras karte un cirkulis

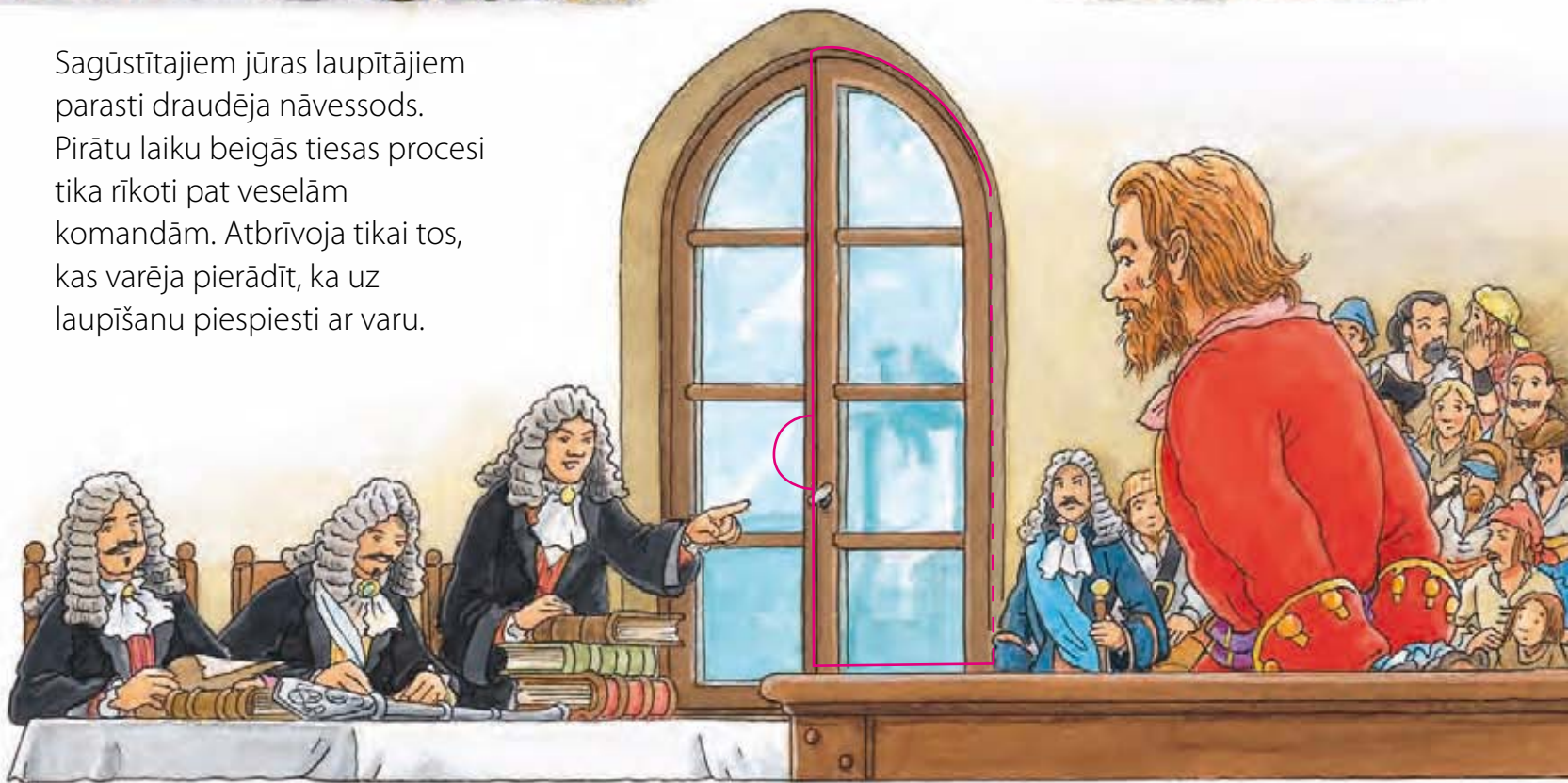
Vai pirāti sasniedza vecumu?

Tikai daži pirāti piedzīvoja vecumu un bagātību. Dienestā ietekmīgie jūras laupītāji savos sirojumos gan bija ļoti veiksmīgi, viņus uzskatīja par varoņiem, un viņi ieguva augstus posteņus. Viens no tādiem bija Frānsiss Dreiks, kuru Anglijas karaliene Elizabete I iecēla bruņinieku kārtā.

Sagūstītajiem jūras laupītājiem parasti draudēja nāvessods. Pirātu laiku beigās tiesas procesi tika rīkoti pat veselām komandām. Atbrīvoja tikai tos, kas varēja pierādīt, ka uz laupīšanu piespiesti ar varu.

Pirātisma zelta laikmets beidzās pirms 300 gadiem. Jūras lielvalstīm jau bija pašām savi bruņotie spēki un lieli karakuģi, tāpēc jūras laupītāji tām vairs nebija vajadzīgi. Laupīšana jūras ūdeņos nodarīja zaudējumus tirdzniecībai, tāpēc pirāti tika bez žēlastības vajāti.

Sarīkosim pirātu ballīti?

... slavenākie pirāti?

Mērija Rīda, Enna Bonija un Džons Rekhems (līdz 1720. gadam)

Drosmīgās pirātes bija ģērbušās vīriešu drānās. Viņas pazuda bez vēsts, bet Rekhems un viņa vīri savu dzīvi beidza pie karātavām.

"Melnbārdis", īstajā vārdā Edvards Tečs (1680–1718)

Lai iedvestu pretiniekiem bailes, viņš zem savas cepures līcis aizdedzinātus degļus.

Tagad jūs diezgan daudz esat uzzinājuši par pirātiem. Tiesa gan, diezgan vai varam sacīt, ka viņi bijuši krietni puīši, taču viņu alkas pēc piedzīvojumiem mūs iedvesmo vēl šodien. Vai gribat sarīkot lielisku ballīti ar ugunsroku, dārgumu meklēšanu un jūrnieku stāstiem?

Drosmīgi pirāti to norij, ne aci nepamirkšķinot!

Recepte: pirātu maize

6 pirātiem

500 g miltu sajauciet ar 1/2 paciņas sausā rauga, 1 tējkaroti sāls un kaltētiem garšaugiem, piemēram, raudeni jeb oregano un timiānu. Pievienojiet 1/8 līdz 1/4 l ūdens un samīciet vijīgu mīklu. Apšedziet, līdz uzrūgst.

No mīklas veidojiet desīņas, aptiniet ap lazdas koka iesmiņa smailo galu un cepiet virs ugunsrukas liesmas.

Sēdēdami ap ugunsroku, pirāti parasti dalījās ar šausmu nostāstiem. Daudz kas tajos bija izdomāts un stipri pārspīlēts, jo īpaši par apslēptiem dārgumiem. Tādus stāstus dēvē par jūrnieku stāstiem.

